

Norddjurs Kommune
Beate Skovlund Nielsen

Kystdirektoratet
J.nr. 22/23511-4
Ref. Niclas Krogh Brandt
28-11-2022

Dispensation til naturpleje på Anholt inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

I har søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til midlertidige terrænændringer i forbindelse med naturpleje på Anholt inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 43a Anholt by, Anholt, i Norddjurs Kommune.

Ejendommen ejes af Jens Christian R von der Maase. Kystdirektoratet antager, at Norddjurs Kommune har indhentet samtykke fra ejer til det ansøgte projekt.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

Naturplejen udføres højst én gang årligt i perioden 1. november – 1. marts.

Denne dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15 udløber d. 1. marts 2027.
Ønskes plejen fortsat efter denne dato, forudsætter dette en ny dispensation.

Redegørelse for sagen

Generelt om området:

Anholt er en ø hvoraf der er beboelse på dens vestlige side. Øen ligger nordøst for Grenå. Ca. ¾ dele af øen er beskyttet natur, hovedsageligt bestående af hede, dog er der også registreret mose i det ansøgte område. Øen er delvist omfattet af strandbeskyttelseslinjen, se figur 1.

Fig. 1. Skærmkort af Anholt. Det orange prikkede område markerer det strandbeskyttede areal. De umatrikulerede arealer ud til kysten samt stranden er dog også omfattet af bestemmelserne om strandbeskyttelse. De røde streger markerer de vejledende matrikelskel.

Ansøgningen vedrører et areal på den nordvestlige del af øen, se figur 2.

Fig. 2. Ortofoto 2021 med blå skitse af det ansøgte areal på Anholt. De røde streger markerer de vejledende matrikelskel.

Hele den østlige og størstedelen af den nordlige del af Anholt er omfattet af fredningen "Ørkenen, Anholt", reg. nr. 00626.00.

Det ansøgte er desuden beliggende i et Natura 2000-område og har til formål at forbedre habitatnaturtypen klitlavning (2190). Læs mere herom i afsnittet 'Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse'.

Baggrund for ansøgning:

Kystdirektoratet har modtaget Norddjurs Kommunes afgørelse i forbindelse med naturpleje af § 3 områder på Anholt. Kystdirektoratet bemærker at delområde 2, se figur 3, ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og medfører midlertidige terrænændringer på et naturareal i forbindelse med naturplejens gennemførelse. Disse midlertidige terrænændringer på et naturareal forudsætter en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15.

På dette grundlag behandles Norddjurs Kommunes afgørelse i forhold til § 3 som en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til naturpleje for delområde 2.

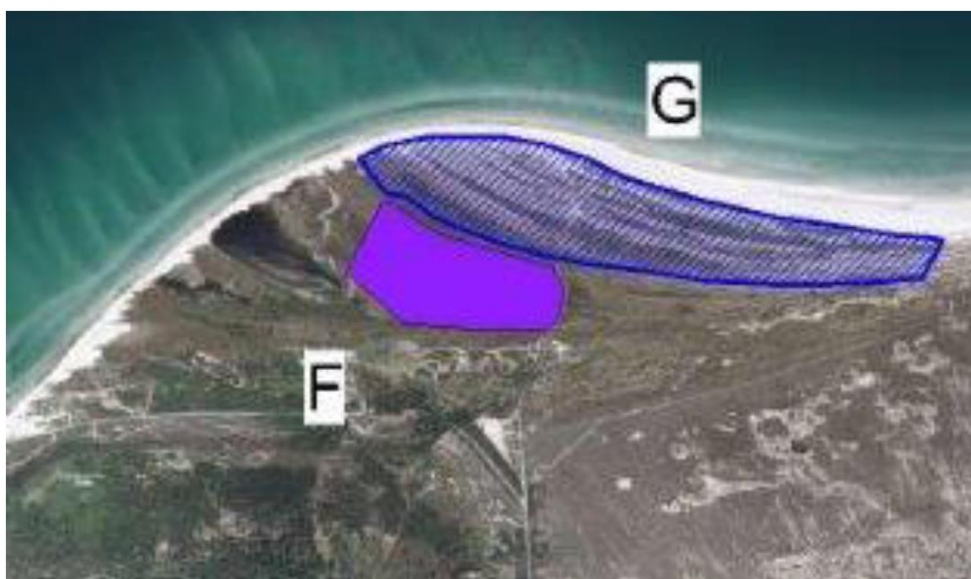
Fig. 3. Ansøgningsområdet, indsendt af ansøger. Delområde 1 (Kystvej-Nordbjerg) markeret med rødt, delområde 2 (Flakket-nord) markeret med blåt.

Det ansøgte projekt:

Norddjurs Kommune søger dispensation fra strandbeskyttelseslinjen til et naturplejeprojekt, der gennemføres i perioden 1. november – 1. marts fra 2022 og genpleje med samme metode én gang årligt i samme periode til og med 28. februar 2027.

Ansøger skriver bl.a.:

”Genrydning af birk ved optrækning med skovklo i område G, der ses på nedenstående kort

Genrydningen skal ske maskinelt ved optrækning med optrækkere monteret på hver sin traktor, som vist på nedenstående foto.

Rydningen ønskes gennemført i perioden oktober 2022 til og med februar 2023. Herudover ønskes opfølgende pleje med samme metode, hvis dette er påkrævet. Der ryddes og opsamles i én arbejdsgang ved at der kører en traktor med vogn ind mellem de to traktorer med optrækkere.

Genrydningen er en gentagelse af en tidligere pleje, der realiseres for at gennemføre Natura2000-planen for området og forbedre de forekommende arealer med naturtypen 2190 Klitlavning ...

Marktrykket fra maskinerne med larvefodder er meget, meget lavt. Marktrykket fra traktor med vogn reduceres ved at anvende dæk i overstørrelse /ballondæk. Om ønsket kan marktrykket oplyses ved henvendelse til driftsleder ...

Der er observeret en større population af strandtudse i område G. Tudsens er omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Som det fremgår af vedhæftede forrige dispensation, så overvintrer disse ved nedgravning i 60-120 cm dybde på arealer med løst sand.

Vi vurderer, at vi kan undgå at skade såvel individer som population af strandtudse af følgende årsager:

- *Som rasteområde kræver strandtudsens åbne arealer med enten ingen eller meget lav bevoksning. De arealer vi arbejder på er bevoksede*
- *Vi arbejder kun i overfladen, og ikke i de dybder strandtudse overvintrer i*
- *Vi rydder på et tidspunkt inden strandtudse bryder sin vinterdvale*
- *Der er et meget lavt marktryk fra de anvendte maskiner"*

Hertil blev der sat følgende vilkår for § 3 dispensationen af Norddjurs Kommune til projektet:

"Dispensation til optrækning af birk ved hjælp af en skovklo som beskrevet i ansøgningen gives på betingelse af, at en række vilkår overholdes. Disse står

beskrevet nedenfor. Vilklårene er stillet for at sikre dyre- og plantelivet, der er tilknyttet naturarealerne og for at bevare naturværdien i områderne. Vilklårene gælder for begge delområder medmindre andet er angivet.

Dispensation gives på betingelse af:

- at naturplejen kan foretages én gang årligt i perioden 1. november - 1. marts fra 2022 til og med 2027, i fald genpleje og rydning af opvækst birk findes nødvendigt. Dette kræves af hensyn til dyre- og plantelivet på arealet, herunder for at sikre, at rydninger gennemføres, før strandtudsens yngler, ligesom det sikres at evt. ynglende fugle i det nærtliggende fuglereservat ved Flakket ikke påvirkes,
- at der udelukkende fjernes birketræer, mens evt. andre arter af træer og buske skal forblive i området,
- at der ikke sker nogen blivende terrænændring,
- at afhøstet materiale fjernes fra arealerne hurtigst muligt og senest 14 dage efter høst,
- at pleje, der foregår maskinelt, foretages med maskiner med lavest mulige marktryk,
- at kørslen ikke må medføre uoprettelige skader i form af dybe kørespor el.lign.,
- at kørslen og kørevejene tilrettelægges, så der køres mindst muligt på arealerne,
- at der benyttes eksisterende køreveje/-stier eller langs stranden,
- at evt. kørsel ud over de ovennævnte køreveje, kun må foregå på ryddede flader og IKKE i lavhederne
- at dispensationen ikke udnyttes før klagefristens udløb og
- at I retter henvendelse til sagsbehandleren, når indgrebet er udført.”

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 263, Nordvestlige Kattegat. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 42 og grænser op til fuglebeskyttelsesområde nr. 127. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 12.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Formålet med det ansøgte naturplejeprojekt er at forbedre naturtypen klitlavning (2190), der er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Ansøger, Norddjurs Kommune, har oplyst at naturplejen foretages for at gennemføre Natura2000-planen for området. Da de ansøgte tiltag i forbindelse med naturplejen er direkte forbundet med og nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, er disse tiltag undtaget fra kravet om vurdering i forhold til Natura 2000, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Strandtudse og markfirben er observeret på Anholt. Strandtudsens er observeret, i 2009, inden for det ansøgte naturpleje område og 400 m sydvest for området i 2021. Strandtudser graver sig 60-120 cm ned, når de overvintre, hertil skriver ansøger bl.a.:

"Der stilles vilkår om, at kørsel foretages med maskiner med meget lavt marktryk og foretages i vinterhalvåret, således at påvirkningen af overvintrende tudser minimeres.

Klitlavningerne på Anholt er pt. under tilgroning, og da strandtudse yngler i lysåbne områder, skønnes naturplejen overordnet set at forbedre muligheden for ynglesucces hos strandtudsens."

Ligeledes har Kommunen vurderet naturplejens effekt på markfirben og skriver bl.a.:

"Det er kommunens vurdering at naturplejen ikke vil påvirke markfirbens yngle- eller rastesteder negativt i projektområderne, da naturplejen foretages i vintermånederne, hvor markfirbenet er i dvale og kun på træklædte, skyggepåvirkede arealer, der ikke vurderes at være egnede lokaliteter for vinterhi for arten. Rydning af birkeopvækst vil derimod skabe mere et mere lysåbent landskab og flere soleksponerede områder til gavn for udbredelsen af markfirbenet."

Kystdirektoratet er enig i Norddjurs Kommunes vurdering af naturplejens påvirkning af både strandtudser og markfirben i området.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet har i den konkrete sag vurderet, at der er tale om et særligt tilfælde, idet direktoratet lægger vægt på, at det ansøgte har et klart naturforbedrende formål.

Kystdirektoratet lægger afgørende vægt på, at der søges om naturpleje, der har til formål at opretholde en god naturtilstand på arealet. Derudover tillægges det vægt at der ikke efterlades blivende terrænændringer, kørslen tilrettelægges så der køres mindst muligt på arealerne og med et minimalt marktryk.

Det er indgået i vurderingen, at den ansøgte naturpleje består i ét årligt indgreb og kun hvis plejen vurderes nødvendig. Dette vurderes ikke til at have en væsentlig negativ påvirkning af kystlandskabet.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse, se afsnittet *'Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse'*, og konkluderet, at naturprojektet er direkte forbundet med Natura 2000-handleplanen. Det er i øvrigt vurderet, at naturplejen vil være gunstig for bilag IV-arterne strandtudse og markfirben, og at projektet ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til naturpleje på Anholt inden for strandbeskyttelseslinjen.

Med venlig hilsen

Niclas Brandt

Niclas Krogh Brandt
+45 61351211
nikrb@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Norddjurs Kommune, plan@norddjurs.dk
- Danmarks Naturfredningsforening dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Norddjurs norddjurs@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Østjylland, oestjylland@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Norddjurs norddjurs@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, jyllandskredsen@botaniskforening.dk
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Fredningsnævnet for Midtjylland, østlig del, midtjyllandoest@fredningsnaevn.dk
- Anholt Grundejerforening, Att. Formand Ulla Charlotte Beck, Frederiksvej 16, 4180 Sorø - ullabeck@stofanet.dk;
- Jens Christian R von der Maase

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

**Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 263,
Nordvestlige Kattegat**

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 42		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Lagune* (1150)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Grårisklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	
Arter:	Gråsæl (1364)	Spættet sæl (1365)
	Marsvin (1351)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 10		
Fugle:	Mørkbuget knortegås (T)	Edderfugl (T)
	Sortand (T)	Fløjlsand (T)
	Trane (Y)	Klyde (TY)
	Almindelig ryle (TY)	Tinksmed (Y)
	Lille Kobbersneppe (T)	Dværgterne (Y)
	Splitterne (Y)	Havterne (Y)
	Mosehornugle (Y)	Rødrygget tomskade (Y)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 32		
Fugle:	Edderfugl (T)	Sortand (T)
	Fløjlsand (T)	Dværgterne (Y)
	Havterne (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 112		
Fugle:	Lysbuget knortegås (T)	Edderfugl (T)
	Sortand (T)	Fløjlsand (T)

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))

Bemærk

Fuglebeskyttelsesområde F127 er desuden udpeget til beskyttelse af Rødstrubet lom⁴.

⁴ Høring om ændring af bekendtgørelse om udpegningsgrundlag og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen)
<https://prodstoragehoeringspo.blob.core.windows.net/c63b7d44-515c-422e-b84f-42ffocbb5fbd/H%C3%B8ringsbrev.pdf>